

Жарка погода, несприятливі умови харчування та відсутність опадів згубно впливають на нематод, які залишились на суниці, внаслідок чого більшість з них гине. В осінній період зазвичай зберігається дуже мала кількість нематод. В результаті дуже низького рівня зараженості, чисельність нематод восени і в материнських рослинах також накопичується повільно. Саме чергування сухих і вологих періодів, наявність вологи

найбільше впливає на таку динаміку. Можна зауважити, що у роки, коли спостерігалась волога дощова літня погода, чисельність нематод була найбільш високою. Проте прямого зв'язку між цими чинниками поки не доведено. Імовірно також, що сам фізіологічний стан рослини, оптимізація умов росту рослини, температурні показники є також вагомими факторами впливу на розмноження та накопичення нематод.

УДК 633.31/37:551.588

Барсукова О.А., канд. геогр. наук, доценти

Черновалюк Р.Г., ст. гр. МЕ-5

Одеський державний екологічний університет

E-mail: lena5933@ukr.net

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ УРОЖАЙНОСТІ ГОРОХУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Врожайність сільськогосподарських культур як результуючий показник землеробства і рослинництва представляє великий інтерес для досліджень агрокліматичного потенціалу конкретних територій. На процес формування урожаю, як відомо, впливає безліч чинників. Основними з них є приплив сонячної радіації, волога, тепло, ґрунтова родючість, рівень агротехніки, сортові особливості рослин, фотосинтетичний потенціал посіву.

Метою даної роботи було дослідити закономірність мінливості урожаїв гороху за часом на сільськогосподарських угіддях Рівненської області.

Нами був проведений аналіз динаміки урожаїв гороху у Рівненській області за період з 1992 по 2016 роки, за даними обласного управління статистики. Розрахунок трендів здійснювався по методу гармонійних вагів (зважувань).

Форма тренда та його параметри визначаються в результаті підбору найкращої функції з числа відомих. При правильному виборі тренда, відхилення від нього будуть носити випадковий характер. Основна ідея методу гармонійних вагів у тому, що в результаті зважування певним чином окремих спостережень часового ряду, більш пізнім надається більша вага.

Урожайність гороху по Рівненській області за досліджуваній період коливалася від 11,0 до 33,1 ц/га. Амплітуда коливань урожайності го-

роху на початку досліджуваного періоду складає в середньому (9 – 10 ц/га), а в середині періоду вона збільшується і досягає 15 ц/га. Це говорить про те, що навіть за високого рівня культури землеробства ці відхилення залишаються значними, що підкреслює роль погодних умов на формування урожайності гороху.

За період з 1992 по 2016 рр. 12 років спостерігались позитивні відхилення. В ці роки складались сприятливі умови тепло та вологозабезпеченості для росту та формування гороху. За цей же період 13 років спостерігались від'ємні відхилення, складались несприятливі умови погоди (посухи, суховії, град).

Ймовірність появи років зі сприятливими та середніми агрометеорологічними умовами складає 52% та рівень урожайності при цьому коливається від 15,0 до 33,1 ц/га.

Роки з несприятливими агрометеорологічними умовами зростання гороху займають 48% всіх випадків урожайності. В ці роки урожайність змінювалась від 11,0 до 15,0 ц/га.

Таким чином, можна зробити наступний висновок, що незважаючи на поліпшення культури землеробства, залежність врожайності гороху від агрометеорологічних умов у всі роки є значимою. Це вказує на необхідність більш детального вивчення впливу агрометеорологічних показників на формування гороху.

УДК: 633.14 «324»:631.559(477.63)

Безсусідня Ю.В., в. о. завідувача лабораторії сертифікації та провайденту Державна установа Інститут зернових культур НААН

E-mail: sert.prov2021@gmail.com

БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ РОСЛИН НА ЧАС ЗАВЕРШЕННЯ ОСІННЬОЇ ВЕГЕТАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ ЖИТА ОЗИМОГО В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ

Метою досліджень є підвищення продуктивності та якості зерна жита озимого шляхом удосконалення прийомів агротехніки за вирощування його після ячменю ярого та соняшника.

Польові досліді закладені в сівозміні дослідного господарства “Дніпро” ДУ ІЗК НААН у 2019-2020 рр.

Аналіз біометричних показників жита озимого по завершенні осінньої вегетації показав, що перед зимівлею в найкращому морфо-фізіологічному стані знаходилися рослини на ділянках після ячменю ярого, сімба яких проводилася 20–25 вересня. За таких умов вирощування висота рослин становила в середньому 23,1 см, кількість паго-